

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 3

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Dacă termenului *roman* i se adaugă proprietatea *istoric*:
 - a. intensiunea termenului crește
 - b. extensiunea termenului crește
 - c. extensiunea termenului rămâne neschimbată
 - d. intensiunea termenului scade
2. Din punct de vedere intensional, termenul *carte* este:
 - a. negativ
 - b. concret
 - c. relativ
 - d. abstract
3. Termenii *ciocârlie* și *mierlă*, ca specii ale genului *pasăre cântătoare*, se află în raport de:
 - a. încrucișare
 - b. contrarietate
 - c. contradicție
 - d. ordonare
4. Subiectul logic al propoziției „*Unele animale de pradă sunt rechini albi*” este:
 - a. unele animale
 - b. animale
 - c. animale de pradă
 - d. rechini
5. Propoziția „*Toți melancolicii sunt introvertiți*” este:
 - a. universală negativă
 - b. particulară afirmativă
 - c. universală afirmativă
 - d. particulară negativă
6. Clasificarea raționamentelor deductive în imediate și mediate are drept criteriu:
 - a. gradul de probabilitate al concluziei
 - b. corectitudinea logică
 - c. valoarea de adevăr a concluziei
 - d. numărul premiselor din care se obține concluzia
7. În cazul demonstrației corecte:
 - a. premisele pot fi false
 - b. fundamentul rezultă cu necesitate din teză
 - c. premisele sunt întotdeauna adevărate
 - d. propoziția de demonstrat se numește fundament

8. Într-o inducție completă:
- concluzia este întotdeauna probabilă
 - se obține o concluzie cu certitudine adevărată din premise adevărate
 - premisele se referă la un număr mai mic de obiecte decât concluzia
 - concluzia este întotdeauna falsă
9. În cazul inducției incomplete:
- se realizează trecerea de la general la particular
 - concluzia are un caracter cert
 - se realizează trecerea de la toate cazurile cercetate la unele cazuri cercetate
 - concluzia are un caracter amplificator
10. Într-o clasificare corectă, pe aceeași treaptă a clasificării, între clasele obținute există numai raporturi logice de:
- ordonare
 - încrucișare
 - concordanță
 - opoziție

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Toate școlile sunt instituții publice.*
- Niciun om obișnuit nu este erou legendar.*
- Unele animale domestice sunt erbivore.*
- Unele cheltuieli materiale nu sunt costuri fixe.*

- A. Precizați formula propoziției 3. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contrara propoziției 2 și subcontrara propoziției 4. **6 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 2, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **10 puncte**
- D. Reprezentați prin metoda diagramelor Euler propoziția categorică 4. **4 puncte**
- E. Doi elevi, X și Y, au următoarele opinii:
X: *Dacă unele mamifere nu sunt animale acvatice, atunci unele animale acvatice nu sunt mamifere.*
Y: *Dacă niciun premiant nu este sancționat disciplinar, atunci unii sancționați disciplinar nu sunt premiați.*
Pornind de la această situație:
- formalizați demersul logic specific celor două raționamente; **4 puncte**
 - explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- A. Fie următoarele două moduri silogistice: iai-3, aee-2.
- Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**
 - Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **4 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificați propoziția "*Unele animale nu sunt mamifere*". **8 puncte**
- C. Fie următoarea definiție:
Lumina este lipsa întunericului.
- Precizați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
 - Menționați două reguli de corectitudine a definirii, diferite de regula de la punctul a. și construiți, pentru fiecare dintre acestea, câte o definiție care să le încalce. **8 puncte**